

Археолозите сè уште не можат да утврдат дали кај Марвинци се наоѓал античкиот град Добер или Идоменае, но се согласуваат со констатацијата дека бил најмоќниот јужен град во античка Македонија, во кој богатите граѓани уживале во високоцивилизираното општество.

Досега се откриени наоди кои запрепастуваат - бронзена глава на коњ, керамичка статуетка на македонски војник - хоплит, керамички женски статуетки - херодули (поврзани со култот на Афродита), керамички садови во различни форми и димензии со впечатлива орнаментика...

Пишува: Милева ЛАЗОВА

ИСАР-МАРВИНЦИ ПО РЕЧИСИ ТРИ

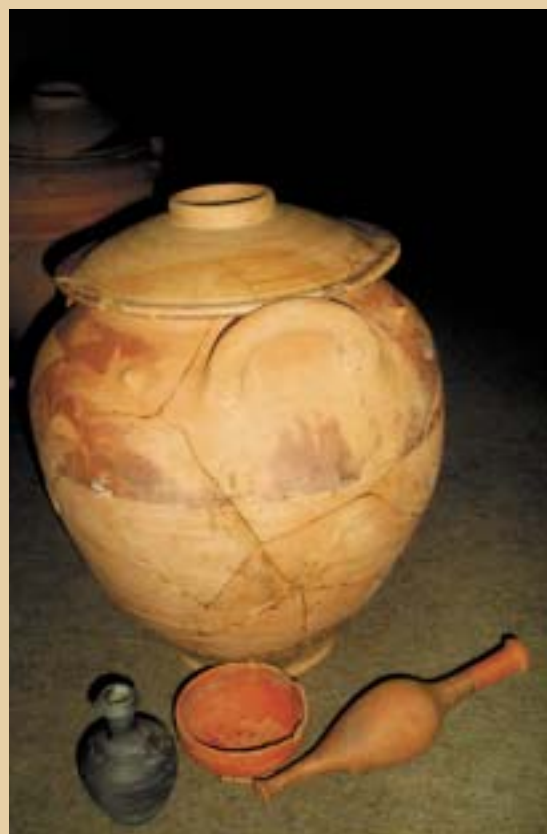
По неколкумесечно истражување на археолошкиот локалитет Исар-Марвинци археолошкиот тим со сема оправдано се пофали со најрепрезентативните наоди од ископувањата на некрополата. Во текот на два ипол месеци истражени се 400 гробови на површина од 5.000 метри квадратни, при што се откриени највредните примероци на артефакти, изработени од керамика, бронза, сребро и друг материјал. Богата гробница со шест цели керамички урни и еден исклучително редок гроб во кој покојникот бил закопан во бронзена урна, прекрасна стилизирана бронзена глава на Силен (Пан, пандан на грчкиот Дионис и римскиот Бахус) со кадрава брада, намуртени веѓи, со лозов венец околу косата, заедно со бронзената глава на коњ и златните релјефно декорирани листови кои ги краселе градите на

ФАСЦИНАНТНИ

покојникот, златни обетки, керамички садови, теракотни фигури и садови кои требало да им се најдат на умрените во другиот живот, се само дел од предметите кои покажуваат како живееле нашите предци пред многу векови.

"Нè изненади богатството на материјалот кој го пронајдовме. Бронзената урна сите нè вчудоневиде. Досега кај нас не сме пронашле таков предмет. Веројатно тоа бил многу богат човек штом можел да си дозволи такво богато погребување. На Марвинци сум многу години. Досега работевме со малку пари. Но, ова е сон на секој археолог. Да го спасиме Исар од дивите копачи. Сега имаме мож-

БОГАТ И

НАОДИ КОИ ОТКРИВААТ МОЌЕН ЖИВОТ

те, главно, помлади покојници, според досегашните анализи на скелетниот материјал биле погребувани со инхумација, начин на погребување карактеристичен за втората истражувана, постара некропола Лисичин дол. Таму прв пат се откриени и погребни јами.

За нумизматичкиот материјал кој го обработува Перо Јосифовски, програмски директор во Музејот на Македонија, тврди дека, според монетите, може да се датира и да се идентификува населението.

"Наоѓаме монети од македонските кралеви Филип Петти и Персеј до времето кога Македонија паднала под римска власт, во II век пред новата ера. Луѓето кои живееле на Исар-Марвинци користеле монети кои биле ковани на овие простори", вели Јосифовски. Истражувањата кои се одвиваа на Лисичин Дол, некрополата од железно време, и на југозападната некропола од македонско-хеленистичкиот период покажаа дека на Исар-Марвинци луѓето живееле од X век пред новата ера до крајот на V век.

Градот на Марвинци почнал да се формира уште во железното време, живеел со полн здив во македонско-хеленистичкиот период, а бил срамнет со земја во римско време, кога Готите го опустошиле целиот регион.

Богатите некрополи се цел на дивите копачи веќе две децении. Република Македонија има увид колку гробови и гробници се уништени, но нема увид колку материјал е изнесен од земјава.

Годинава, со 5 милиони денари, Владата на РМ ги финансираше истражувањата. Акцијата ја координираше Управата за заштита на културното наследство, а ја спроведе Музејот на Македонија. Меѓутоа, истражувањата на овој значаен локалитет не запираат.

"Во февруари неколку десетици археолози и илја-

да работници ќе заминат на Исар-Марвинци за да го истражат последниот сантиметар од некрополите на големиот антички град. Ископувањата ќе траат од февруари до декември. Годинава акцијата е ништо во споредба со тоа што ќе се случува идната година. Ако немаме доволно археолози, ќе ангажираме колеги од цел Балкан. Мораме да го спречиме изнесувањето на нашата култура од Исар-Марвинци, која се разнесува низ светот. Во моментот има политичка волја за ваква акција", вети Паско Кузман, директор на Управата за заштита на културното наследство.

Мотив за оваа акција е постојаното оштетување на локалитетот, во дивите ископувања се оштетени околу 1.000 гробови.

ност да ја спасиме некрополата", објасни Златко Видески, раководител на истражувањата, кој на локалитетот работи од 1997 година.

Видески укажа и на откритието на 3 бустуна - погребни места за кремација, присутна кај дури 90 проценти од погребувањата на некрополата. Останати-